

Mästaren och Mona

TRYFFELN

POLITIK FUNGERAR INTE alltid som man tror. Under våren har många journalister frågat sig varför statsminister Fredrik Reinfeldt varit så otillgänglig. Enligt reportrarna har han framträtt obegripligt lite i medierna. För presskåren är det naturligt att en offentlig figur bygger sitt förtroende genom att vara synlig. Allt annat skulle skada yrkesmoralen.

Men så fungerar det naturligtvis inte.

EXEMPEL SOM LIGGER nära till hands kan hämtas i de svenska affärsdynastierna. Klassiska Wallenbergdevisen ”att vara, icke att synas” tillämpas lika effektivt av Stenbeckssfärens senaste regent Cristina Stenbeck, som hittills bara gett en (!) tv-intervju i längre format sedan sitt tillträde för några år sedan. Likväl är hon älskad av aktiespararna lika mycket som av presskåren, som flockas vid varje bolagsstämma då hon likt en Greta Garbo skyggar från mikrofoner och kameror men i alla fall syns till. Det finns förstås avgörande skillnader mellan politik och näringsliv. Den mest grundläggande är att en företagsledande doldis avkrävs positiva resultat. För en politiker gäller det bara att hålla sig undan.

Socialdemokratin har under det senaste året utgjort ett perfekt exempel. På valnatten då partiet nådde rekordlåga 34,99 procent deklarerade Göran Persson sin avgång från partiledarskapet. En månad senare hade stödet för socialdemokraterna ökat med två procentenheter. Under den praktiskt taget ledarlösa perioden fram till den sjuttonde mars, då Mona Sahlin valdes till partiledare, steg par-

tiet till 42,5 procent. Och så länge som Mona Sahlin undvek att ge några som helst signaler om vilken politik hon ämnade föra vid en eventuell valseger fortsatte uppgången. Först efter den sjunde undersökningen, där socialdemokraterna – ännu ej påverkade av Mona Sahlins ökade aktivitet – nådde 46,3 procent, vek stödet.

Under våren har Mona Sahlin mött folket både via pressen och genom framträdanden på stora kongresser.

”En företagsledande doldis avkrävs positiva resultat. För en politiker gäller det bara att hålla sig undan.”

Hon har förtydligt hur hon avser styra landet om hon vinner. Följaktligen har socialdemokraternas popularitet börjat sjunka – i maj månads undersökning sjönk den med 1,3 procentenheter (alla siffror från Synovate Temo).

VISST. HENNES POLITISKA riktning kanske inte varit optimal ur väljarnas perspektiv. Fokus ligger visserligen på arbetsmarknadsfrågor – alltså den punkt som hennes företrädare förlorade valet på. Men man kan invända att Sahlin lovat höja ersättningsnivåerna i a-kassan och sjukförsäkringen, vilket kommer att leda till färre jobb. Hon har gett löfte om att deltidsanställda ska ha rätt till heltid, vilket kommer att ge färre jobb. Hon har sagt sig vilja införa en förmögenhetsbeskattning, vilket kommer att ge färre investeringar och alltså färre nya jobb. Dessutom har hon visat sig mottaglig för argument om höjda tak i försäkringssystemen, vilket kommer att leda till färre jobb och lägre

arbetsinsatser även i medelklassen.

Och kanske är det så att medborgarna är väl upplysta om grundläggande nationalekonomi. Men det är osannolikt. Såna argument har aldrig tidigare vunnit några val. Kanske är det så att väljarna påverkas av den borgerliga pressens rapportering. Men det är inte heller troligt givet historien.

Nej, Monas misstag är att visa sig och berätta vad hon vill åstadkomma.

Jag tror Reinfeldt har lärt sig av mästaren.

NÄR JAPANS FÖRRE kejsare Hirohito den 15 augusti 1945 för första gången talade till folket hade han suttit vid makten i 24 år, varav 19 som kejsare. Under Hirohitos ledning hade Japan startat ett besinningslöst brutalt anfällskrig mot Kina, som fränsett de många miljoner kineser som dödades också kostade nästan en halv miljon japaner livet. Japan under Hirohito hade också allierat sig med Hitler och Mussolini och anfällt USA, vilket inte bara ledde till att Hiroshima och Nagasaki atombombades med över 200 000 döda civila som resultat, utan också till att exempelvis Tokyo till stora delar satts i lågor av eldbombning, för att inte nämna de två miljoner japanska soldater som dött i striderna. Hirohito hade, när han väl talade till folket, också ådragit japanerna Sovjetunionens militära vrede, vilket alltså gett ännu en krigsfront sedan några månader tillbaks. Det handlade, kort och gott, inte precis om avskaffad avdragsrätt för avgiften till a-kassan.

HUR TROR NI japanerna reagerade? När de för första gången fick höra kejsarens röst, säger vittnesmålen, bugade japanerna framför högtalare och radioapparater. Efter detta var Hirohito statschef i ytterligare 43 år.

Det är något för journalistkåren att begrunda. ∞